

Yttrande

Dnr: KFKS 2022-507

Ert dnr: M2022/00841

Miljödepartementet

Yttrande över Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15)

Nacka kommun inkommer härmed med synpunkter på rubricerad remiss.

Ur ett övergripande perspektiv anser Nacka kommun att utredningens förslag är en lovvärd ambitionshöjning på klimatområdet. Nacka kommun anser att det är angeläget att regelverket för offentlig upphandling möjliggör att offentliga inköp används som ett strategiskt styrmedel för att uppnå detta mål men att det är olämpligt att i regelverket ställa klimatkrav på kommunerna. Detta inte minst mot bakgrund av det kommunala självstyret.

Vad gäller de specifika förslagen vill Nacka kommun framföra följande synpunkter.

SCB får i uppgift att utveckla den officiella statistiken över klimatpåverkan från konsumtion (avsnitt 8.11.1)

Förslag:

- att SCB får i uppgift att utveckla miljöräkenskapernas officiella statistik om klimatpåverkan från konsumtion, att bryta ner statistiken på regional nivå, att förbättra statistikens detaljnivå så att den beräknar de faktiska konsumtionsvalen samt att arbeta internationellt för att en officiell, global miljöexpanderad input-output-databas ska tas fram.

Nacka kommun ställer sig positiv till förslaget.

Vad gäller konsumtionsmålen finns ett behov i kommunerna att följa enhetlig statistik över de konsumtionsbaserade utsläppen. Det är önskvärt att det även tas fram statistik för kommuner så att samtliga kommuner kan utgå från samma statistikkälla, helst genom tillgängliga och öppna data som kommunerna kan använda sig av.

Klimatkrav i upphandlingslagstiftningen (avsnitt 13.24.3)

Förslag:

- att det i lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom försörjningssektorerna och lagen om upphandling av koncessioner förs in nya paragrafer som gör det obligatoriskt för alla upphandlande myndigheter och enheter att beakta de nationella klimatmålen i sin offentliga upphandling.

Nacka kommun avstyrker förslaget.

Ett av utredningens uppdrag på inköpsområdet har varit att se över hur det klimatpolitiska ramverket kan få genomslag i offentlig upphandling, med fokus på *upphandlingar med stor klimatpåverkan* och på kostnadseffektivitet och samhällsekonomisk effektivitet. Den lagändring som föreslås av utredningen i avsnitt 13.24.3 träffar emellertid alla upphandlingar på samma sätt oavsett hur stor klimatpåverkan de har, vilket innebär att fokus för åtgärden inte ligger på upphandlingar med stor klimatpåverkan. Regleringen kan därmed leda till en ökad administrativ börda hos upphandlande myndigheter, utan att denna leder till några nämnvärda positiva effekter för klimatet.

Nacka kommun vill framhålla att kommuner redan idag ställer klimat- och hållbarhetskrav vid upphandlingar utan att det finns ett sådant krav i upphandlingslagstiftningen. Det föreligger därför inte något behov av att i lag reglera ett sådant klimatkrav.

Nacka kommun finner det även lagtekniskt olämpligt att göra en så vagt utformad bestämmelse tvingande. Det framgår inte av utredningens förslag till lagtext hur denna obligatoriska skyldighet ska fullgöras, vilket innebär en oklarhet om rättsläget för myndigheter som har att tillämpa lagen. Att den föreslagna skyldigheten att beakta klimatmål dessutom ska kombineras med ett utvecklat tillsynsansvar för Konkurrensverket bidrar till att ytterligare försvåra tillämpningen av det redan komplexa upphandlingsregelverket.

Avslutningsvis vill Nacka kommun särskilt framhålla att det är angeläget att regelverket för offentlig upphandling möjliggör att offentliga inköp används som ett strategiskt styrmedel för att uppnå politiska mål av olika slag, men att det är olämpligt att i själva regelverket fastlägga de konkreta målen. Detta inte minst mot bakgrund av det kommunala självstyret.

Regeringsuppdrag för att utveckla miljöspendanalysen (avsnitt 13.24.7)

Förslag:

- att regeringen ger Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att vidareutveckla miljöspendanalysen i samarbete med SCB

Nacka kommun ställer sig positiv till förslaget.

Att kunna räkna på utsläpp kopplat till inköp är en viktig del för uppföljning av kommunernas utsläpp. Nacka kommun ställer sig positiv till att en myndighet får i uppdrag att utveckla miljöspendanalyser i samverkan med SCB med förhoppningen om att denna data är öppen och tillgänglig för alla. Detta kommer att hjälpa kommunerna i arbetet med att följa upp sina utsläpp.

Regeringsuppdrag till Konkurrensverket att utveckla tillsynen av klimatkrav i offentlig upphandling (13.24.9)

Förslag:

- att Konkurrensverket får i uppdrag att utveckla tillsynen av klimatkrav i offentlig upphandling.

Nacka kommun avstyrker förslaget.

Upphandlingslagstiftningen bör inte utformas på ett sätt som inskränker det kommunala självstyret, och eftersom förslaget om en obligatorisk skyldighet att beakta nationella klimatmål inte bör genomföras blir ett utvecklat tillsynsansvar obehövligt. I tillägg till detta kan konstateras att regeln såsom den utformats i 13.24.3 skulle ge upphov till en mycket rättsosäker tillsyn på grund av sin vaghet.

Programutbildning med klimatfokus för offentliga upphandlare (13.24.10)

Förslag:

- att Upphandlingsmyndigheten tillhandahåller en programutbildning för offentliga upphandlare. I utbildningen ska det ingå delar om klimat, utsläpp från offentlig konsumtion och tillvägagångssätt för att minska utsläppen.

Nacka kommun ställer sig positiv till förslaget.

Klimat- och utsläppsfrågorna är komplexa och kräver ofta specialistkompetens, men den utbildningsbakgrund som offentliga upphandlare har täcker vanligtvis inte dessa aspekter. En ökad kompetens på området är en förutsättning för att kunna ställa relevanta och ändamålsenliga krav som faktiskt ger en positiv klimateffekt. Nacka kommun delar även utredningens uppfattning att Upphandlingsmyndigheten är en lämplig aktör för uppdraget att tillhandahålla en sådan utbildning.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Victor Kilén
Stadsdirektör
Nacka kommun